

ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระบี

The 21st Century Leadership Skills of School Administrators Under the Krabi Primary Educational Service Area

ลัคณา ใจดี^{1*} และวิรัตน์ ธรรมภรณ์^{2*}

Lakkhana Jaidee^{1*} and Wirat Thummarpon^{2*}

¹ นักศึกษาปริญญาโท, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้

¹ Graduate Student, Education Program in Educational Administration, Southern College of Technology

² รองศาสตราจารย์ ดร., สาขาวิชาบริหารการศึกษา, วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้

² Associate Professor Dr. Education Program in Educational Administration, Southern College of Technology

* Corresponding author, E-mail: lakkhanajaidee@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) เพื่อเปรียบเทียบทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตาม เพศ ตำแหน่งวิทยฐานะ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานของผู้บริหารและขนาดของโรงเรียน 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระบี ปีการศึกษา 2562 จำนวน 140 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ที่มีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นระหว่าง .852 ถึง .980 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way ANOVA) และการเปรียบเทียบพหุคูณด้วยวิธี LSD

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับดีมาก ทุกด้าน 2) ผลการเปรียบเทียบ ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารตาม เพศ วิทยฐานะ ประสบการณ์ในการทำงานของผู้บริหาร และขนาดของโรงเรียน พบว่าทุกตัวแปรไม่แตกต่างกันทั้งภาพรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้าน 3) ปัญหาและข้อเสนอแนะคือผู้บริหารจะต้องพัฒนาเรื่อง การบริหารเชิงสร้างสรรค์ ทักษะด้าน ความสามารถใช้คอมพิวเตอร์อย่างมีประสิทธิภาพ ทักษะการบริหารทรัพยากรมนุษย์โดยใช้หลักการกลยุทธ์เชิงรุก และทักษะด้านคุณภาพชีวิตในการทำงาน

คำสำคัญ: ทักษะภาวะผู้นำ, ผู้บริหารสถานศึกษา, ศตวรรษที่ 21

Abstract

The purposes of this research were to 1) study the level of leadership skills in the 21st century of school administrators in basic education institutions Under Krabi Primary Educational Service Area. 2) compare 21st century leadership skills of basic school administrators in relevance to gender, position, science Education level, work experience of the administrators and school size. 3) study suggestions about the development of leadership skills in the 21st century of school administrators. The sample used in this research, including 140 school administrators of basic education institutions under Krabi Primary Educational Service Area in 2019 Academic Year. The research instruments was a rating scale questionnaires with the reliability coefficient between .852 to .980 The data were analyzed to determine mean, percentage, standard deviation, one way ANOVA, and multiple comparisons using LSD.

The results were as follows: 1) The level of leadership skills in the 21st century of the administrators in overall and in each aspects were at very good lever. 2) Comparison results Leadership Skills of the 21st in relevance to gender, work experience, school size, and position were not different in both the overall and every aspect 3) Administrators should develop creative management, technology skills, computers competency, human resource management skills using proactive strategy principles, and skills in working life quality.

Keywords: Leadership Skills, School Administrators, The 21st Century

บทนำ

ภาวะผู้นำมีความสำคัญในการบริหารจัดการองค์การให้ประสบความสำเร็จ ผู้นำต้องเป็น “ผู้นำมืออาชีพ” ที่ต้องบริหารจัดการทั้งศาสตร์และศิลป์ ยุคแห่งศตวรรษที่ 21 ที่ต้องเจอกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกเป็นไปอย่างรวดเร็ว หลากหลาย และกว้างไกล ผู้นำจึงต้องมีทักษะการบริหารที่หลากหลายเป็นตัวแทนในทุกสถานการณ์อย่างมืออาชีพ เป็นนักเจรจาต่อรองอย่างมืออาชีพ สามารถสร้างทีมงานและทำงานเป็นทีมได้อย่างมืออาชีพ เป็นผู้นำที่ดีขององค์การที่จะนำพาองค์การสู่ความสำเร็จ (ประยุทธ์ ปยุตโต, 2540) ภาวะผู้นำที่ดีและมีประสิทธิภาพประเมินได้จากการเปลี่ยนแปลง ที่ทำให้บุคคลมีการปรับตัว และพร้อมที่จะทำงานไปร่วมกันเพื่อความเจริญก้าวหน้าด้วยกัน ส่วนการบริหารจะเกี่ยวข้องไปในทางการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายขององค์การตามแผน และใช้กฎระเบียบจัดการให้คงอยู่ในสภาพที่สมดุล

ผู้บริหารสถานศึกษามีหลายบทบาทขึ้นอยู่กับภารกิจและกิจกรรมการบริหาร ซึ่งการบริหารให้ประสบความสำเร็จต้องอาศัยหลายปัจจัยเข้ามาเกี่ยวข้องการบริหารงานการศึกษาในยุคปัจจุบันจะต้องสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกโดยเฉพาะสังคมแห่งการเรียนรู้ในยุคของเทคโนโลยีในการเชื่อมโยงข้อมูลต่าง ๆ ของทุกภูมิภาคของโลกเข้าด้วยกัน ผู้บริหารจะต้องแสดงบทบาทอย่างเต็มที่และใช้กลยุทธ์และเทคนิคการบริหารระดับสูงจึงจะสามารถนำพาองค์กร สู่ความสำเร็จ (ศศิธรดา แพงไทย, 2559)

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกลไกสำคัญและมีอิทธิพลสูงสุดต่อคุณภาพของผลลัพธ์ที่ได้จากระบบ การศึกษาประสิทธิภาพของการบริหารและประสิทธิผลของสถานศึกษา นักวิชาการหลายท่าน มีความเห็น ตรงกันว่าความสำเร็จหรือความล้มเหลวทางการศึกษานั้นขึ้นอยู่กับผู้บริหารส่วนหนึ่งดังนั้นผู้บริหารจึงเป็น ตัวแปรสำคัญในด้านการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพผู้บริหารสถานศึกษาในยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 จึงต้องมีความรู้ ความสามารถ ทักษะและประสบการณ์ทางการบริหารการศึกษาเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้ทันสมัย เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของโลก (บรรจง ลาวะสี, 2560)

ทักษะภาวะผู้นำ (Leadership Skills) เป็นกระบวนการใช้ความสามารถและความชำนาญในการ ปฏิบัติงานตามหน้าที่และการบริหารงานในองค์กรให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทักษะภาวะผู้นำที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 (Essential Leadership Skills in the 21st Century) ซึ่งจะต้องเสริมสร้างให้เกิดขึ้นในตัวผู้นำในระดับต่าง ๆ Victor (n.d.อ้างถึงในวิโรจน์ สารรัตน์, 2556) ได้กล่าวว่าสำหรับผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ต้องการภาวะผู้นำแบบร่วมมือ (Corporate Leadership) มากกว่าผู้นำแบบใช้อำนาจหรือการบังคับ

ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำสูงคือกุญแจสำคัญไปสู่การปฏิรูปการศึกษาที่ยั่งยืนซึ่งนักการศึกษา ทั้งหลายต่างมีความเชื่อว่าผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีทักษะการบริหารเป็นผู้นำทางวิชาการมีความรู้ ความสามารถและมีความเป็นมืออาชีพจึงจะเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพและบริหารงานให้เกิด ประสิทธิภาพต่อการพัฒนาทั่วทั้งองค์กรและสามารถสร้างบรรยากาศที่ก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมและพัฒนา ขีดความสามารถของบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งใน ยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงที่ดำเนินไปอย่างรวดเร็วทุกองค์กรจะมุ่งปฏิรูปการปฏิบัติงานให้มีคุณภาพมี มาตรฐานเป็นที่ยอมรับและเน้นในเรื่องความรับผิดชอบต่อในด้านต่าง ๆ ที่มีต่อผู้รับบริการผู้บริหาร สถานศึกษาจึงต้องเป็นผู้นำยุคใหม่ที่สามารถมองภาพขององค์กรได้อย่างทะลุปรุโปร่งและชัดเจนสามารถ เชื่อมโยงสภาพปัจจุบันและภาพในอนาคตที่ต้องให้ความสำคัญและต้องเปลี่ยนแปลงรวมทั้งต้องเป็นผู้นำ ทีมแห่งการเรียนรู้ซึ่งจะส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลอย่างยั่งยืน (กรรณิกา เรตมอนต์, 2559)

จากความสำคัญดังกล่าวของทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ทักษะ ภาวะผู้นำ (Leadership Skills) เป็นกระบวนการใช้ความสามารถและความชำนาญในการปฏิบัติงานตาม หน้าที่และการบริหารงานในองค์กรให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล การพัฒนาทักษะภาวะผู้นำช่วย ให้ผู้นำมีความเข้าใจในประสบการณ์และเข้าใจคุณค่าของความเป็นผู้นำใน ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษา ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากระบี่ ว่าอยู่ในระดับใด และเพื่อเปรียบเทียบทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความแตกต่างกันหรือไม่ และเพื่อส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะภาวะ ผู้นำในศตวรรษที่ 21 อย่างมีประสิทธิภาพและใช้เป็นข้อมูลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ในการวางแผน ตลอดจนพัฒนาการบริหารงานในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาระดับทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่
- 2) เพื่อเปรียบเทียบทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตาม เพศ วิทยฐานะ ประสบการณ์ในการทำงานของผู้บริหารและขนาดของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่
- 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ปีการศึกษา 2562 จำนวน ผู้บริหาร 211 คน (ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ปีการศึกษา 2562 ณ วันที่ 10 มิ.ย. 2562)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ปีการศึกษา 2562 ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสุ่มตัวอย่างสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 จากประชากรทั้งหมด 211 คน ได้กำหนดกลุ่มตัวอย่าง จำนวนทั้งหมด 140 คน ทำการสุ่มจากประชากรโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายแบบใช้ทฤษฎีของความน่าจะเป็น (probability random sampling) คือการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นชนิดที่เป็นสัดส่วน (proportional stratified random sampling) คัดสัดส่วนกระจาย จำแนกตามขนาดของโรงเรียน จำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียนตามขนาดเล็ก จำนวน 61 คน ผู้บริหารโรงเรียนตามขนาดกลาง จำนวน 70 คน ผู้บริหารโรงเรียนตามขนาดใหญ่ จำนวน 9 คน

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 1 ชุด ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้ 1) แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบเลือกตอบ (Check List) ประกอบด้วย เพศ ประสบการณ์การเป็นผู้บริหาร วิทยฐานะ และขนาดของสถานศึกษา 2) เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีการศึกษา 2562 ประกอบด้วย ทักษะการสื่อสาร ทักษะความคิดสร้างสรรค์ ทักษะวิสัยทัศน์ ทักษะความร่วมมือ ตามโมเดลของ (กรรณิกา เรตมอนด์, 2559) มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) จำนวน 70 ข้อ 3) ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจแก้ไขไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ในช่วง 0.80 – 1.00 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 คน เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้านทักษะการสื่อสาร เท่ากับ .929 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้านทักษะความคิดสร้างสรรค์ และทักษะวิสัยทัศน์ เท่ากับ .940 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้านทักษะความร่วมมือ เท่ากับ .964

การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้ 1) ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 2) นำหนังสือไปส่งด้วยตนเองให้กับผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ 3) ผู้วิจัยติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามกับผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ด้วยตนเอง 4) แบบสอบถามมาตรวจสอบ แบบสอบถามที่รวบรวมได้ จำนวน 137 ฉบับ (ร้อยละ 97.85)

การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) 2) วิเคราะห์แบบสอบถามทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวม รายด้าน และรายข้อ วิเคราะห์การแปรปรวนทางเดียว (One - way ANOVA) และเปรียบเทียบข้อมูลรายคู่แบบ LSD หรือ Fisher's Least Significant Different เป็นเทคนิคที่ R.A. Fisher

ผลการวิจัย

1. ลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการทำงาน วิชยฐานะ ขนาดของโรงเรียน ผู้บริหารส่วนมากร้อยละ 78.1 เป็นเพศชาย เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ผู้บริหารส่วนมากร้อยละ 54 มีประสบการณ์ในการทำงาน มากกว่า 10 ปี เมื่อจำแนกตามวิชยฐานะ พบว่า ผู้บริหารส่วนมากร้อยละ 83.9 เป็นผู้อำนวยการชำนาญการ เมื่อจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารส่วนมากร้อยละ 48.9 บริหารงานในสถานศึกษาขนาดกลาง

2. ระดับพฤติกรรมทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ผลการวิเคราะห์ระดับพฤติกรรมทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ระดับพฤติกรรมทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและเป็นรายด้าน

ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ทักษะการสื่อสาร	4.57	0.26	ดีมาก	2
2. ทักษะความคิดสร้างสรรค์	4.54	0.31	ดีมาก	4
3. ทักษะวิสัยทัศน์	4.56	0.34	ดีมาก	3
4. ทักษะความร่วมมือ	4.61	0.32	ดีมาก	1
รวม	4.57	0.24	ดีมาก	

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{x} = 4.57$, S.D. = 0.24) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับดีมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ทักษะความร่วมมือ ($\bar{x} = 4.61$, S.D. = 0.32), ทักษะการสื่อสาร ($\bar{x} = 4.57$, S.D. = 0.26) ทักษะวิสัยทัศน์ ($\bar{x} = 4.56$, S.D. = 0.34), ทักษะความคิดสร้างสรรค์ ($\bar{x} = 4.54$, S.D. = 0.31)

3. ผลการเปรียบเทียบทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ผลการเปรียบเทียบทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตาม เพศ ประสบการณ์ในการทำงาน ขนาดของโรงเรียน และวิทยฐานะของผู้บริหาร พบว่า ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามตัวแปร เพศ วิทยฐานะ ประสบการณ์ในการทำงาน ขนาดของโรงเรียน ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวม และรายด้านทั้ง 4 ด้าน ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติแสดงว่า ผู้บริหารที่มี เพศ วิทยฐานะ ประสบการณ์ในการทำงาน ขนาดของโรงเรียนต่างกันมีทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 โดยรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

การอภิปรายผล

ผลจากการศึกษา ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับดีมากทุกด้าน แสดงให้เห็นถึงทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทักษะความร่วมมือ มีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด อธิบายได้ว่า ผู้บริหารมีทักษะด้านความร่วมมือ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการมีความเชื่อตรงต่อตนเองและในการปฏิบัติงาน เข้าใจ และยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ใช้หลักการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน มีหลักการปฏิบัติงานที่โปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ ด้านทักษะการสื่อสาร อธิบายได้ว่า ผู้บริหารมีความเป็นอิสระในการเลือกรับข่าวสาร ไม่ถูกครอบงำด้วยสื่อ มีความรู้ความสามารถในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ ตระหนักถึงผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบของสื่อ สามารถจำแนกความแตกต่างระหว่างสื่อที่ควรรับและไม่ควรรับได้ ด้านทักษะวิสัยทัศน์ อธิบายได้ว่า ผู้บริหารมีการสร้างค่านิยมและปลูกฝังจิตสำนึกในการปฏิบัติงานที่ดี สนับสนุนความคิดอย่างสร้างสรรค์เพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์การ เปิดโอกาสให้ครูและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมกำหนดเป้าหมายและวิสัยทัศน์ขององค์การเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติร่วมกัน ด้านทักษะความคิดสร้างสรรค์ อธิบายได้ว่า ผู้บริหารมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้ร่วมงาน มีความคิดไตร่ตรองและรอบคอบในการปฏิบัติงาน มีความมุ่งมั่นความพร้อมในการบริหารการเปลี่ยนแปลง และสามารถแก้ไขปัญหาอย่างมีสติและสร้างสรรค์ ทั้งนี้อาจเนื่องจากว่าในปัจจุบันผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้รับการพัฒนาให้เกิดคุณลักษณะหรือพฤติกรรมที่สอดคล้องกับทฤษฎีหรือผลงานวิจัยตามที่กำหนดตัวบ่งชี้ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจึงทำให้สะท้อนเห็นถึง พฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งสอดคล้องกับ กรรริกา เรตมอนด์ (2559) คำนวณน้ำหนักองค์ประกอบ จากผลการวิจัยพบว่าค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) ขององค์ประกอบหลักค่าน้ำหนักขององค์ประกอบย่อยของแต่ละองค์ประกอบหลักและ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบตัวบ่งชี้ทั้งหมด 72 ตัวบ่งชี้ มีค่าเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดคือค่าน้ำหนัก องค์ประกอบขององค์ประกอบหลักมีค่าเท่ากับหรือสูงกว่า 0.70 และค่าน้ำหนักองค์ประกอบของ องค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้ มีค่าเท่ากับหรือสูงกว่า 0.30 แสดงให้เห็นว่าโมเดลความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างตัวบ่งชี้ ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่ง ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก 13 องค์ประกอบย่อย และ 72 ตัวบ่งชี้ สามารถใช้วัดทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้อย่างมีความตรงเชิงโครงสร้าง ทั้งนี้อาจเนื่องจากว่าองค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้ที่ใช้ในการวิจัย ได้รับการศึกษาจากทฤษฎีและผลงานวิจัยที่หลากหลาย มีการสังเคราะห์เพื่อการคัดสรรไว้ในโมเดลความสัมพันธ์ เชิงโครงสร้างตัวบ่งชี้ ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างคำนึงถึงความตรง (Validity) ของเนื้อหาหรือของตัว

แปรที่ศึกษาในทุกขั้นตอน ทั้งในขั้นตอน การกำหนดองค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย และนิยามเชิงปฏิบัติการเพื่อกำหนดเป็นตัวบ่งชี้แสดงให้เห็นว่า โมเดลความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างตัวบ่งชี้ ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 สำหรับ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจากผลการวิจัยนี้ สามารถนำตัวบ่งชี้ ทั้ง 72 ตัวบ่งชี้ ไปสร้างแบบวัด และประเมินตัวบ่งชี้ ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้ได้เครื่องมือการวัด ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาตนเอง และพัฒนาคนอื่น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของสถานศึกษาต่อไป

ผลการเปรียบเทียบทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามตัวแปรเพศ ประสบการณ์ในการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา วิชยฐานะ และขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้าน ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า ผู้บริหารที่มีเพศ ประสบการณ์ในการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา วิชยฐานะ ขนาดของโรงเรียนต่างกัน มีทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 โดยรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ซอฟี ราเซ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนในอำเภอทุ่งยางแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนในอำเภอทุ่งยางแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 จำแนกตามตัวแปร เพศ ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียน พบว่าโดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ทักษะความคิดสร้างสรรค์ พบว่า ด้านจินตนาการความคิดเชิงสร้างสรรค์ในการออกแบบพัฒนางาน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรศึกษาผลการวิจัยนี้ไปใช้เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาทักษะความคิดสร้างสรรค์ เพื่อนำไปสู่การมีทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของตนเองและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร
2. ทักษะการสื่อสาร พบว่า ทักษะด้านเทคโนโลยีในการเข้าถึงข้อมูลและบันทึกข้อมูลในการพัฒนางานได้อย่างเป็นระบบนั้น มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญทักษะด้านเทคโนโลยีและพัฒนาตนเองให้สามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล
3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ควรส่งเสริมให้ผู้บริหารพัฒนาตนเองเกี่ยวกับทักษะความคิดสร้างสรรค์ ในการออกแบบพัฒนางานให้มีความคิดนอกกรอบให้เกิดนวัตกรรมใหม่ๆขึ้นมา ในองค์กร ควบคู่ไปกับทักษะการสื่อสารด้านเทคโนโลยีเพื่อให้ผู้บริหารสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีได้อย่างเป็นระบบซึ่งอาจจะจัดทำโดยวิธีการอบรมเชิงปฏิบัติการ

เอกสารอ้างอิง

- กรรริกา เรดมอนด์. (2559) ตัวบ่งชี้ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. คุชกุณิพนธ์ศึกษาศาสตรคุชกุณิบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาเมงกุฎราชวิทยาลัย
- ซอฟี ราเซ. (2560). ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนในอำเภอทุ่งยางแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

- ศศิรดา แพงไทย. (2559). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่21.วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย. 6 (1) (มกราคม – มิถุนายน 2559), 7-11.
- บรรจง ลาวะลี. (2560). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคไร้พรมแดน. วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด, 6 (2) (กรกฎาคม - ธันวาคม 2560), 207.
- ประยुทธ ปยุตโต. (2540). พระธรรมปิฎก. ภาวะผู้นำ. กรุงเทพมหานคร : ธรรมสภา.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2556). กระบวนทัศน์ใหม่ทางการศึกษา: กรณีที่สนะต่อการศึกษาศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: ทิพยวิสุทธี.